

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

מה' יצא הדבר...

תולדות תשע"ט

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תשע"ט

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א
אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות
נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת
משפחת פרידמן הי"ו - לייקווד
לע"נ שאר בשרם
האשה החשובה והיקרה
מרת רות בת הרב עקיבא יוסף ע"ה
אשת הרה"ג רבי יהושע ניסקורן שליט"א
ר"מ בישיבה "בית מאיר" בני ברק
גלב"ע ט"ו לחודש מרחשון תשע"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

מה' יצא הדבר...

בקידושא רבא ש"ק פרשת חיי שרה תשע"ט

בפרשתנו – פרשת השידוכים – נאמר (בראשית כ"ד, נ'): ויען לבן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב. שמעתי אומרים שהגה"ק ה"חזון איש" זי"ע היה אומר, שאפילו בדור ירוד זה שיש הסתר פנים גדול רח"ל, מ"מ בנוגע לשידוכים רואים בעליל ובגלוי את נפלאות הבורא והשגחתו ית' עלינו בלי שום הסתר פנים.

ומיתאמרא משמיה דהנצי"ב מוולאז'ין זצ"ל בביאור דברי יעקב אבינו לבניו (בראשית מ"ט, א'): האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, דלכאורה יש לדקדק, הלא משמעות המילה 'יקרא', הוא את אשר יארע ו"יקרה" עמהם, מלשון 'מקרה', וא"כ היה צ"ל 'יקרה' בה"א, ולמה כתיב 'יקרא' באל"ף.

אלא להורות לבניו בא ולדורות אחריהם, דבאמת אין שום מקרה בעולם, והכל הוא בהשגחה מאת הבורא יתב"ש, ולכן לא אמר 'יקרה' בה"א – מלשון מקרה, רק 'יקרא' באל"ף – מלשון קריאה, דהכל הוא באמירה וקריאה מלמעלה.

וכמו שנאמר בפסוק (ישעיהו מ"א, ד'): מי פעל ועשה קורא הדורות מראש, דהנה אחז"ל (מס' סוטה דף ב' ע"א) דארבעים יום קודם יצירת הוולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני, והיינו מי פעל כזאת – מי פעל כל העולם, כל הזיווגים שבעולם, וכל הדורות שנולדו ואשר עתידים להיוולד, "קורא הדורות מראש" –

הקב"ה שהוא "קורא" מראש ומחליט איזה הוא הזיווג הנכון, ומהם נמשכים כל הדורות לעולמי עד.

פעם אמר הגה"ק מסאטמאר זי"ע: אם יהודי אינו מאמין שפרנסה הוא מן השמים הוא אפיקורס, אך אם הוא אינו מאמין ששידוכים הוא מן השמים, הרי הוא שוטה...

*****

ובספה"ק מובא בשם הרה"ק ה"חזוה" מלובלין זי"ע, דהנה ידוע שבתורה"ק יכולים לראות את כל הדברים שבעולם, ולדעת איך להתנהג, וכידוע שהתורה הוא מלשון "הוראה" (ראה מש"כ המהר"ל בספרו "גור אריה" ריש פ' בראשית), לפי שכל העולם מתקיימת אך ע"י קיום התורה, וכמו שנאמר בפסוק (ירמיהו ל"ג, כ"ה): אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, וכן נאמר (זוה"ק ח"א קלד) שהקב"ה הסתכל באורייתא וברא עלמא, ולכן היו צדיקים מסתכלים בפסוק שבתורה ועונים לשואליהם דבר, לפי שהכל גנוז בתורה, ולכן נאמר בדברי יעקב "יקרא" באל"ף, שהוא מלשון קריאה, דבתורה יכולים לקרות ולדעת כל אשר יקרה להם.

*****

כבר אמרנו לפני כמה שנים, שמספרים על אדם אחד שכשגמר להשיא את כל ילדיו, דרש לפני כל הקהל שהיו שם, וכך אמר: "אני יכול להעיד לכם שהקב"ה אף פעם לא עזר לי – מעולם לא עזר לי הקב"ה בעת נישואי ילדיי..."

כולם הסתכלו עליו כאפיקורס וכפוי טובה – כאן עומד אדם שזיכהו השי"ת לחתן את כל צאצאיו בבריאות הגוף והנפש, והוא מתגאה לומר שהקב"ה לא עזר לו מעולם, הנטרפה דעתו ובינתו עליו?! אבל מיד הסביר את דבריו ואמר להם כך: כשהאדם אומר "הקב"ה עזר לי", משתמע קצת מדבריו הכוונה שהוא עשה משהו והקב"ה "עזר" לו, אני – אמר האדם – לא עשיתי כלום מעצמי כדי שהקב"ה יצטרך "לעזור" לי, הקב"ה "עשה" את הכל לבד...

*****

פעם בא אחד אל הגה"ק ה"חזון איש" זצ"ל, ונפשו בשאלתו: איך שייך לומר על "שידוך" שהוא מן השמים, הלא אם יבוא לשאול את הידיד על השידוך, יאמר עליו דברים טובים, וכאשר ישאל את השונא, יאמר עליו דברים רעים, אז מה שייך לומר שהזיווג הוא מן השמים, השיבו ה"חזון איש", אם רוצים מן השמים שהזיווג יתקיים, ממציאים לו ידיד לשאול, ואם אינו ראוי מן השמים, ממציאים לו את השונא לשאול אותו...

*****

שמעתי מאחד ממכריי סיפור נפלא ביותר על ההשגחה העליונה בפרט בעניני שידוכים. לאדם זה היה בת שהגיעה לפרקה זה זמן רב, היא היתה בת 31 שנים, והם התקשו מאוד מאוד במציאת זיווגה ההגון. לאחרונה עזרו השי"ת והוציאו מצרה לרווחה ומאפילה לאור גדול, וזכה לארס את בתו הבוגרת עם בחור בן 26 שנים. החתן הוא בחור חשוב וכליל המעלות ומידות טובות, והמשפחה היא משפחה מיוחדת, ענבי הגפן בענבי הגפן. כמובן

שהשמחה היתה גדולה ביותר, ובשירוך זה ראו בחוש ובגלוי שהקב"ה מזווג זיווגים...

ממשיך אדם זה לספר: היה זה בשנת תש"ח, העניות והדחקות שלטו בירושלים עיה"ק באופן נורא ביותר רח"ל – היו משפחות שהגיעו עד לכדי פת לחם ממש – לא היו אז בבתים ברזים עם מים כמו שיש בזמנינו אנו, והיו צריכים לטרוח וללכת לבאר מים ששם היה מים, ושאיבת המים היתה כרוכה בטירחת גדולה ביותר. מספר היהודי, שאביו היה ממונה על שאיבת המים, ופעם אחת ביום היה יורד לבאר המים לשאוב משם מים – את המים היו מחלקים לכל המשפחות לפי מספר הנפשות – כל משפחה הביאה דלי, והיו שואבים את המים וממלאים את הדלי.

יום אחד לאחר שאבי עלה מהבאר – מתוך התאמצות מרובה בירידתו לבאר המים – ראה שילד אחד בוכה בכי תמרורים. ניגש אליו אבי ושאלו למה הוא בוכה, אמר לו הילד שכבר ב' ימים שלא נכנס לפיו טיפת מים, ולשונו דבק לחכו, והוא מרגיש שאם הוא לא ישתה עכשיו הוא יגווע למות רח"ל. כששמע אבי את דבריו הנרגשים, אמר להילד שהוא יורד עבורו עוד פעם לבאר המים שיהיה לו מים לשתות. אבי התאמץ עוד פעם, ועשה את כל הטירחת הגדולה עבור הילד, והעלה לו כוס גדולה עם מים. הילד שתה לרויה והודה לאבי מעומק לבו, ואמר לו "החיותני! דע לך, שהצלת את נפשי ממות".

לפני שנתיים – מספר היהודי – קיבלתי שיחת טלפון מאת יהודי זקן, והוא אמר לי ששמע שיש לי בת מבוגרת שלא הולך לה בשידוכים, והוא רוצה לעזור בכל דרך אפשרי. נתתי לו את הפרטים של בתי, ומאז היה מציע הצעות שונות עבור בתי – ההצעות עלו וירדו לחלופין – ולא היה נראה איזה שידוך בקרוב. לפני שנה הציע

אותו יהודי את הבחור הזה – שבתאי התארסה עמו כעת – ואדם יקר זה פעל מעבר לכוחותיו, סיקל את המכשולות ועשה כל מה שביכלתו שהשידוך יצא לפועל, ואכן חפץ ה' בידו הצליח וברוב סייעתא דשמיא התארסה בתי עם אותו בחור.

כמובן ששמחתי ושמחת בני משפחתי הרקיעה שחקים, אך שמחת אותו היהודי – שזכה להיות השדכן בשידוך זה – היתה לאין ערוך – שכן עכשיו הזדמן לו מן השמים להביע את רגשי הכרת הטוב – כי אותו אדם היה לא אחר מאשר אותו ילד שאבי הציל לפני שנים ממתת צמא...

*****

ידידינו המשפיע המפורסם הרה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א מספר, שהיתה משפחה אחת שהיה להם בחור מבוגר שלא הלך לו בשידוכים רח"ל, ויום אחד נסעו אביו ואמו לאתרא קדישא מירון להשתטח על הציון המצויינת של התנא האלוקי רבן שמעון בר יוחאי זי"ע ולפעול עבורו ישועה. כשהגיעו הורי הבחור לאתרא קדישא מירון התפללו והתחננו להקב"ה בזכות הצדיק שבנם הבחור יזכה לישועה במהרה וימצא את זיווגו ההגון בניקל.

בדרכם חזרה ממירון, נזכרה אמו של הבחור בדבר שאירע עמהם לפני שנים, וכך סיפרה: לפני שנים המתינה הרבה זמן להתברך בפרי בטן, ונסעו אז היא ובעלה למירון לפעול ישועה, ואז בעמדה על ציון הצדיק הבטיחה שאם יזכה אותם הקב"ה בבן זכר הם מקבלים על עצמם לקרוא לבנם על שם הצדיק 'שמעון'. בבוא היום נושעה האשה בבן זכר לשמחתה ולשמחת בני משפחתה, אמנם משום מה, נשמט מהם קבלתם לקרוא לבנם בשם 'שמעון',

וקראוהו 'זעליג'. מיד כשנזכרה האשה בכל זה, היא התקשרה לרב שלהם וסיפרה לו את המעשה, ושאלה אותו מה לעשות. אמר להם הרב שיחזרו תיכף ומיד למירון, ויקבלו שם על עצמם שהם יסיפו לבנם את השם שמעון, ומעתה יקרא שמו 'שמעון זעליג', ובשבת קודש אח"כ יעלה לתורה ויעשו לו מי שברך ויקראוהו בשמו החדש 'שמעון זעליג'.

כשהגיע שבת, עשו לבחור מי שברך, וקראוהו בשם 'שמעון זעליג'. לאחר התפילה ניגש אחד ממתפללי הבית הכנסת לגבאי, ושאלו "האם שם הבחור הוא 'שמעון זעליג'? חשבתי כל פעם ששמו הוא 'זעליג' לבד", ואמר לו הגבאי "לא, שמו הוא 'שמעון זעליג'", אמר לו האיש הזה "מעניין, כבר מזמן שמתי את עיני עליו ורציתי לקחתו לחתן לבתי שתחי', רק היות ושמי הוא 'זעליג' ושם הבחור 'זעליג' לא רציתי לחשוב על כך, אמנם עכשיו שיש לו עוד שם 'שמעון', זה כבר משהו אחר. ואכן כמה ימים אח"כ בא אותו בחור בברית האירוסין עם בתו של אותו ר' זעליג במזל טוב לשמחת כולם...

*****

שמעתי סיפור נורא. פעם אחת באה אשה מבוגרת, וביקשה להיכנס אל מרן הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, וכשלא רצו להכניסה מפני שלא היה זמן, אמרה שיאמרו לרב שאשה פלונית ופלונית נמצאת כאן ומבקשת להיכנס. כששמע הרב עובדיה מי בפתח, הורה מיד להכניסה, ולאחר זמן הרים טלפון לעשיר אחד והלה תרם לה סכום שיהיה לה לכל חייה, והדבר היה לפלא גדול, מה קורה שם.

כשיצאה, שאלו את הרב עובדיה מה קורה שם, והוא השיב דבר נורא: בבחורות היה הוא משודך עם אותה אשה, אך יום אחד בלמדו בישיבת פורת יוסף בעיר העתיקה בירושלים, נכנסה אליו הכלה – האשה הזו – ורצתה שיתלווה אליה לקולנוע להסתכל בסרטים... רבי עובדיה נדהם, ושאל אותה "מה? לכך אני יהיה הבעל שלך? ללכת לקולנוע?? הרי אני רוצה ללמוד! כנראה שזה מקח טעות!!" וביטל את השידוך.

מספר הרב עובדיה, שעכשיו כשהאשה נכנסה אליו, ושאל אותה מה קרה עמה בהמשך, וסיפרה שאין לה שום מקור מחיה, לכן ריחמתי עליה, ודאגתי לה שמישהו ינדב לה הוצאותיה לכל חייה, וכאשר שאלתי אותה אודות צאצאיה, אמרה לי בצער רב שהיא עקרה ל"ע ואין לה ילדים, מיד אומר הרב עובדיה, הפנמתי את גודל הנס שאירע עמי בזכות התורה, שכן אילו הייתי נושא אותה לאשה, הייתי חלילה היום בלא ילדים, ורק מפני ששמרתי על לימוד התורה, ניצלתי מגזירה זו ונשאתי אשה אחרת לאשה, וזכיתי להקים דור ישרים מבורך בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות...

*****

הגאון רבי חיים ברים זצ"ל ראש ישיבת משכן יוסף ופרשבורג בירושלים – ולימים ראש ישיבת סקווירא – היה זהיר מאוד בדיבורו, כל מהלכיו היו מחושבים בקפידא, לצד הסייעתא דשמיא עמדה לו לעזר חכמתו ופקחותו הנדירה וכאשר יעיד הסיפור הבא.

באחת הישיבות בה כיהן ועמד בראשה, היה בחור חלש מאוד, ומפני שלא היה לו חשק ללמוד, הפריע רבות לבחורים אחרים שישבו ולמדו. פעם נאספו ראשי הישיבה וטיכסו עצה בדבר הבחור

מה לעשות עמו, כי כשל כח הסבל, בשלב כלשהו הוחלט מחוסר ברירה לסלקו מהישיבה, כי טובת הבחורים עמדה לנגד עיניהם. כשגמרו את האסיפה, ויצא הגאון רבי חיים מהחדר, ניגש אליו אדם אחד ושאל אותו שהציעו לו לבתו בחור אחד מהישיבה – היה זה אותו בחור שעליו דברו מקודם שצריכים לסלקו מהישיבה, והוא רוצה לשמוע חוות דעתו עליו. אמר לו רבי חיים בפקחותו "איזה סייעתא דשמיא יש לך, ממש עכשיו דיברו עליו באסיפת הישיבה..." – והוא לא שיקר, כי באמת דיברו אודותיו מקודם – "מה אומר לך" – אמר ראש הישיבה – אין הרבה בחורים כאלה בישיבתנו... אמר לו האיש הזה "באמת?! אה! יישר כחכם!" ומיד נחפז וגמר את השידוך...

*****

ואגב, מסופר עובדא נחמדה, שפעם התעניין אדם אצל הגאון רבי חיים ברים זצ"ל על בחור מסויים שלא היה מן המצויינים בישיבה, והלה חיפש לבתו בחור עילוי, ורבי חיים ענה לו על הבחור שהוא "קליינער חזון איש" (חזו"א קטן)... והלה הבין מתשובתו שהבחור הוא עילוי עצום, ונחפז לגמור את השידוך. כשעברה תקופה לאחר החתונה, הבין לנכון לאיזה בור הוא נפל, שהלה הוא בינוני ומטה, והוי מקח טעות, ומיהר אל רבי חיים בטענות למה רימיתני, אמרת לי שהבחור "קליינער חזון איש", ואני רואה בדיוק מה הוא... השיב לו רבי חיים כשבת שחוק על פניו "איך האב דיר נישט געזאגט ווי קליין" (לא אמרתי לך כמה קטן הוא)...

*****

בגליון "בחצר הקודש" דחסידי סקווירא הביאו, שכ"ק מרן אדמו"ר מסקווירא שליט"א סיפר, ששמע מאביו הרה"ק מסקווירא זי"ע סיפור נחמד, וכך סיפר:

הנה שני בניו הגדולים של מרן קדוש ישראל מרוז'ין זי"ע – הרה"ק רבי שלום יוסף זי"ע ואחיו הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורה זי"ע – נשתדכו ביניהם, כאשר בנו של רבי שלום יוסף ה"ה רבי נחום בער'ניו זי"ע נעשה חתן אצל דודו הרה"ק רבי אברהם יעקב. והנה לאחר החתונה החל ר' נחום בער'ניו לקרוא את דודו 'חותן' – שווער, וכאשר שאלוהו "הלא הוא היה כל השנים דודך – עוד קודם היותו לחותנך – ולמה אתה קורא אותו "חותן" ולא "דוד", וכי מפני שנעשית לחתנו הוא כבר לא דודך?" השיב להם ר' נחום בער'ניו – שהיה אדם חכם מאוד – ואמר להם "אתם טועים, הוא היה חותני עוד קודם היותו לדודי, שכן "דודי" – הוא היה אך ורק מעת שנולדתי, ואילו "חותני" – הוא היה עוד בטרם שנולדתי, שכן ארבעים יום "קודם" יצירת הוולד מכריזים בת פלוני לפלוני, ולכן בצדק שאקרא לו "חותני" ולא "דודי"..."

*****

אחד מגדולי ירושלים נשאל על מאמר חז"ל (מדרש שכל טוב, בראשית כ"ח) שהקב"ה יושב שלש שעות בכל יום ומזווג זיווגים, שלכאורה הלא הקב"ה יכול לעשות כל מה דניחא ליה ברגע כמימרא, ולמה צריך להקדיש לזה שלש שעות בכל יום. והשיב בדרך צחות, שבאמת אין אנו מבינים דרכי השי"ת כלל, אבל במה שנוגע לנו יכולים לומר, כי דרכם של אנשים לדחות הצעות השידוכים, ולכן צריך שלש שעות להמציא דרכים עקיפות ולגרום

להם לעשות את השידוך בכל מיני דרכים... [ואולי זהו מה שמבקשים בעת אמירת ההושענות ואומרים "הושענא שלש שעות" – שהקב"ה ירחם עלינו ויזווג זיווגים בקרבנו במהרה...]

*****

בספר "נעימת החיים" הביא מספר "בית ומנוחה" אימרא נפלאה, דהנה חז"ל אומרים (מסכת מועד קטן דף י"ח ע"ב): מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים מה' אשה לאיש. ולכאורה צ"ע, הלא כל הדברים שבעולם נעשים בהשגחה פרטית, ומהו המיוחד כאן שמדגישים ואומרים ש"זיווגים" הם מן השמים. ברם ביאור הדברים הוא כך, דהנה בעניני זיווגים רואים בחוש הנהגת שמים והשתלשלות הענינים איך נעשה השידוך, ורואים מפורשות שההשגחה הסיבה המקרים, וכמו שבשידוכו של משה רבנו, הרי כל היועצים אמרו לפרעה להרוג את משה לאחר שנטל כתר פרעה, ואמרו שזה מורה על רצונו ליטול את המלוכה מפרעה, ורק יתרו הוא אשר הציע להצילו, והצעתו נתקבלה ע"י שהניחו קערה של זהב ושל גחלים וניסוהו לראות באיזה מהן יגע, ולולי עצת יתרו היה משה מת.

והנה ליתרו לא היה חתן לבתו, וכשמשה הציל אח"כ את בנותיו מומיתה, לפי שרצו הרועים להפילן למים, ובא משה והצילן, כמו שנאמר במדרש (ילקוט שמעוני שמות רמז קס"ט): וגם דלה דלה "לנו" (שמות ב', י"ט) – שהצילנו מן המים – ולולי זאת לא היה "כלה למשה", הרי שעניני שידוכים באים בהשגחה פרטית עצומה שנראה לעיניים ממש...

*****

פעם אמר הרה"ק ה"לב שמחה" מגור זי"ע (ראה לב שמחה נישואין עמ' פ"ז), על נוסח הברכה שמברכים ב"שבע ברכות", אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה, שמשמע מזה שחתן וכלה הם בריאה חדשה ומיוחדת, דהנה אמרו חז"ל (מס' נדה דף ל"א ע"א) שיש שלשה שותפין באדם – הקב"ה אביו ואמו, וזהו דווקא בבריאה הראשונה שלהם, אך בבריאה זו החדשה של זיווג חתן וכלה – הוא רק מהשי"ת, ולכן נאמר בענין נישואין (בראשית ב', כ"ד): על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו, כי הזיווג הוא אך ורק מהשי"ת – מה' יצא הדבר...

*****

נסיים באימרא נאה הנוגע לפרשתנו מהרה"ק משאמלויא זי"ע בספרו "אבני המקום", דהנה כאשר הציע אליעזר עבד אברהם את יצחק למשפחת רבקה, כתיב בפסוק (בראשית כ"ד, נ'): מה' יצא הדבר, ולכאורה יש להבין, איך בא לרשעים הללו לבן ובתואל לדבר באמונה שהוא מהשי"ת. ונראה, שהם ראו והבינו שהשידוך הזה הוא טוב מאוד, והוא הצלחה גדולה לפניהם להשתדך עם אברהם, אך הנה אם יציע שדכן לעני מדוכא שידוך לבתו עם בן גביר מושלם שרוצה בבתו, בודאי יתרצה העני מיד, אך מ"מ מפני הבושה לא ירצה להראות תשוקת רצונו גלוי מיד, ע"כ יענה ויאמר שיתבונן בדבר עד מחר, ואח"כ ישיבהו תשובה ברורה, כמו"כ בתואל ולבן חשקו מאוד להשתדך עם אברהם, כי הבינו וראו שהוא הצלחה עד אין שיעור, אך כדי שלא יהא ניכר לאליעזר כי כלתה נפשם לזה, על כן אמרו ותלו הדבר כי מה' יצא הדבר, ואין להם לענות על זה רע או טוב...

משולחן הקוראים

בס"ד, לכבוד המערכת הנכבדה של "מכון אפריון לשלמה"

שלמי תודה מעומק הלב על הוצאתכם לאור הגליון הנפלא "נועם שיח", שהוא כמים קרים על נפש עייפה, ותשואות חן חן לכם.

והנני בזה להוסיף איזה דבר נחמד על הגליון החשוב מאד "א שינע איד", שהופיע פרשת וירא תשע"ט.

שמעתי בשם הרה"ח ר' חיים אריה ראזנבערג הי"ו מוויליאמסבורג עובדא מיוחדת, עד כמה היה רבינו הק' הישועות משה' זי"ע מפליא ומעלה על נס בעל מידות טובות ועדינות:

באחד מביקוריו של רבינו זי"ע בארה"ב (בשנת תש"מ בערך), כאשר שב במכונית משמחה בשיכון סקווירא אצל חתנו כ"ק אדמו"ר מסקווירא שליט"א לאכסנייתו בויליאמסבורג, ועבר על "גשר וויליאמסבורג", הראה הרה"ח ר' חיים ארי' רוזנברג (שנהג אז במכונית) לרבינו זי"ע, שבאחד הבניינים הסמוכים מתגורר הגאון הנודע רבי משה פיינשטיין זצ"ל, בעל ה"אגרות משה". כששמע זאת רבינו זי"ע, אמר על-אתר שהיה רוצה להיפגש עמו, והורה לר' חיים ארי' לנסוע לביתו. כשהתנצל ר' חיים ארי' ואמר שהיו צריכים לקבוע לפני כן שעת ביקור, ביקשו מרן זי"ע שיחפש טלפון-ציבורי בקרבת מקום, ויתקשר לשאול אם יוכל לבוא כעת לבקר. כך הוה, הגר"מ זצ"ל ענה לטלפון, והשיב מיד בחיוב: "כבוד גדול הוא עבורי שהרבי מוויזניץ יבוא לבקרני!"

מרן זי"ע הגיע לביתו, והיה זה ביקור מרומם וידידותי, שבמהלכו דיברו במשך זמן רב בפלפולא דאורייתא.

לאחר-מכן, בנסיעה מבית הגר"מ, שח מרן זי"ע "רבי משה אכן יודע ללמוד! אבל לא מכך אני מתפעל, כי תלמידי חכמים ישנם רבים, אלא ששמעתי שהוא בעל מידות, ומבעל-מידות אני מתפעל, לכן רציתי להיפגש עמו!"...

בהוקרה ובהערצה

ח. מ. א.

בני ברק יצ"ו

איך וויל זיך נישט ארויפלייגן אויף יענעם...

סיפר לי אחד ממקורבי כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א, שלפני הרבה שנים התקיים כולל ערב במרתף של בית הרבי שליט"א, והרבי היה מתפלל שם תפילת מנחה וערבית, והיות והאור לא היה שם כ"כ טוב, והיה המקום קצת חשוך, לכן התקינו מעל למקום של הרבי תאורה חזקה כדי להאיר את המקום של הרבי.

יום אחד הבחין הרבי שלא הרחק ממקומו יושב יהודי מבוגר ולומד, ובמקום שבו ישב האדם לא היה כל כך אור, מיד קרא הרבי למקורבו והראה לו על מקום היהודי ההוא באמרו "אני רואה ששם אין הרבה אור והוא קצת חשוך, ולכן צריכים לעשות שם תאורה חזקה כמו שעשו מעל למקומי"...

סיפר לי הרב יעקב יוסף טווערסקי שליט"א, בנו של הרה"צ ר' נחום שליט"א בנו יקירו של כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א, שאביו ר' נחום קנה דירת קיץ בין ההרים בקיץ שעל"ט, ושבווע אחד נסע לשבות בשבת קודש בביתו החדש של אביו. כשחזר לביתו, נכנס אצל זקנו הרבי שליט"א, וסיפר לו שהוא שבת במחיצת אביו ונהנה מאוד, ותיאר את היופי של הסביבה והאוויר הצח שיש שם על ההרים, והרבי הביע את קורת רוחו.

בחדר היה נוכח גם חתן הרבי הרה"צ ר' נחום'קה שליט"א, וכששמע את דברי ר' יעקב יוסף, שאל את חותנו "אולי יסע שם הרבי לשבת קודש, וינפוש שם בצל האויר הצח ויטיב הדבר עמכם", אך הרבי סירב באמרו "יודע אני שבבואי לשם, תטרחו בכל מיני טירחות למעני, ואינני רוצה להטריח אנשים". שאלו חתנו בפליאה "והלא המדובר הוא שהרבי ישבות אצל בנו של הרבי, ובטוחני שהוא ישמח מאוד שאביו הרבי בא לנפוש אצלו, ויטרח למענו בתשואת חן ובהנאה מרובה", אך הרבי חזר שוב ואמר "איך וויל זיך נישט ארויפלייגן אויף יענעם" (אינני רוצה להיות לעול ולמשא על אחרים)...

סיפר לי אחד מחשובי חסידי ראחמיסטריווקא בלייקווד, שפעם אחת הגיע לביתו נאווה קודש של הרבי אחד מבניו עם בנו החתן - שעמד ערב נישואיו, ורצו להיכנס אל הקודש פנימה להתברך מפיו ולקבל הדרכה לקראת החתונה. אמר לו אביו הרבי שליט"א: בוא בעוד כשעה קלה - לא עכשיו.

זמן קצר אח"כ, שמע בן הרבי שמישהו דופק על דלת ביתו, וכשפתח את הדלת, השתומם לראות את אביו הרבי שליט"א בכבודו ובעצמו שבא אליו לביתו. שאל אותו בנו: למה הטריח האבא את עצמו לבוא אלי, והלא אמרתי שאחזור אליך. אמר לו אביו בפשטות: אני יודע כי עומד אתה ערב חתונת הבן, והרבה טירדות בפניך, החלטתי להקל עליך קצת כדי שלא תצטרך לצאת שוב מביתך ולבוא אלי, והקדמתי אני ובאתי אליך...

כשמינו רב חדש בביהמ"ד ראחמיסטריווקא בויליאמסבורג, נכנס הרב אצל כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א, והעתיר בפניו שאיננו חפץ לומר "שלוש סעודות תורה", והוסיף, שיש בביהמ"ד שם איזה אברכים, נכדיו של הרבי, ויכולים הם להתחלק ביניהם, וכל שבוע יאמר משהו אחר "שלוש סעודות תורה". כששמע הרבי שליט"א את דבריו, נענה ואמר בפליאה "אברכים? - שהם יאמרו תורה? - מעולם לא היה כזה דבר! - זה לא משנה אם זה נכדי או לא - אברכים צריכים לשמוע פון עלטערע"...

